

Άγιοι και Εθνική Συνείδηση!

Συντάκτης π. Αντώνιος Χρήστου.

Αγαπητοί Αναγνώστες με αφορμή την μνήμη του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου του Μυροβλήτου, αλλά και την Εθνική Εορτή της επετείου του ΟΧΙ του 1940, αποφασίσαμε να αφιερώσουμε το σημερινό άρθρο μας σε ένα συνδυαστικό άρθρο. Αλήθεια, οι μνήμες των Αγίων, μπορούν να μας ανάγουν συνειρμικά και σε εθνικές επετείες και σε αυτό που ονομάζουμε Εθνική συνείδηση; Αν ναι, σε πιο βαθμό; Αν αντιστρέψουμε επίσης το ερώτημα : Μπορούν οι Εθνικές επέτειοι, να μας ανάγουν και τη σκέψη μας σε Αγίους; Όλα αυτά τα ερωτήματα θα μας προβληματίσουν και απασχολήσουν στις παρακάτω γραμμές. Ας ξεκινήσουμε λοιπόν :

Οι Άγιοι της Εκκλησίας μας γενικότερα, όσο και στην επίγεια ζωή τους να έδρασαν σε μια περιοχή και να ταυτίστηκε μαζί τους, πάντα μα πάντα, είναι οικουμενικοί Άγιοι! Δηλαδή ιστορικά μπορεί να ταυτίστηκαν, ακόμη και να πήραν το όνομα από την περιοχή που έζησαν και έδρασαν ή μαρτύρησαν π.χ. Άγιος Αγγελής ο Αργεῖος, Άγιος Αναστάσιος ο Ναυπλιεύς, Αγία Θεοδώρα Βασίλισσα της Άρτας κτλ, αλλά είναι καρποί και γόνιοι, όλης της Ορθόδοξης Εκκλησίας και κατ' επέκταση όλου του κόσμου και της οικουμένης! Αυτή είναι μια αλήθεια που αξίζει να συνειδητοποιήσουμε και δεν πρέπει να ξεχνάμε και να παραθεωρούμε, γιατί δυστυχώς σε κηρύγματα, ομιλίες, εκδηλώσεις και αφιερώματα, πάνω στο ζήλο ακούγονται και κάποιες υπερβολές ή θεολογικές ανακρίβειες που αντί να τιμήσουν, ουσιαστικά υποβιβάζουν τους Αγίους και την

αξία τους. Άγιος σημαίνει κάποιος που μετανόησε πραγματικά, δια της απαρνήσεως του παλαιού ανθρώπου, δια της προσευχής, της μυστηριακής ζωής και της ασκητικής ζωής της Εκκλησίας ή διά του μαρτυρίου. Ο Άγιος λοιπόν είναι το γνήσιο τέκνο και ο φίλος του Χριστού και όπου Χριστός, εκεί και όλη η Οικουμένη, αφού ήρθε να λυτρώσει όλο το ανθρώπινο γένος όπου γης και πατρίδος, καταγωγής και γένους. Προσοχή όμως, άλλο οικουμενικότητα (Η Εκκλησία ως τόπος φανερώσεως της βασιλείας του Θεού μέσα στον κόσμο, όπως αυτή εκτείνεται «πανταχού της οικουμένης» και «πανταχού των χρόνων» κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο Εις Ψαλμόν 144,4, PG 55,469-70) και άλλο οικουμενιστικήτητα (η οποία είναι αίρεση, σε μια προσπάθεια εξωτερικής και εσωτερικής ενότητας, συμπροσευχών, ακόμη και δήλωση «κοινωνίας» χωρίς όμως να υπάρχει μετάνοια στα βασικά δογματικά και εκκλησιολογικά θέματα που έφεραν την διαίρεση στο παρελθόν)! Πάντοτε μιλάμε και θεωρούμε αυτονόητο την Ορθόδοξη Εκκλησία και όχι Ετεροδόξους ή Αλλόδοξους! Μιλάμε για τους εν ενεργεία και όχι τους εν δυνάμει Ορθοδόξους Χριστιανούς.

Φυσικά από την άλλη δεν μπορούμε να παραθεωρήσουμε τα ιστορικά σημάδια που μπορούμε να συναντήσουμε σε όλους σχεδόν τους Αγίους. Για τον Άγιο Δημήτριο στην προκειμένη περίπτωση, πως να μη τον ταυτίσουμε με τη πόλη της Θεσσαλονίκης, αφού εκεί έδρασε, φυλακίστηκε, ενίσχυσε τον Άγιο Νέστωρα έναντι του Λυαίου και εκεί μαρτύρησε με διαταγή του Γαλέριου, πιθανότατα το 306 μ.Χ. Όμως η παρουσία του Αγίου δεν τελειώνει εκεί, πέρα από τα χιλιάδες θαύματα και το μύρο από το τάφο του η ανέγερση πεντάκλιτης βασιλικής προς τιμήν του στη Θεσσαλονίκη χρονολογείται από τα μέσα του 5ου ως το πρώτο τέταρτο του 6ου μ.Χ. αι.! Όσο η τοπική Εκκλησία της Θεσσαλονίκης αυξανόταν και λόγω της αίγλης της πόλεως ο Θρόνος του Μητροπολίτου της και η επιρροή του στα Εκκλησιαστικά πράγματα γιγαντωνόταν, άλλο τόσο ο Άγιος Δημήτριος ήταν, είναι και θα είναι σημείο αναφοράς της «Συμπρωτεύουσας» ως Πολιούχος της. Όμως παράλληλα δεν υπάρχει σημείο της Ορθόδοξης Εκκλησίας, που να μη βρεθεί σε ένα Ιερό Ναό αφιερωμένο στον Άγιο ή έστω ένα Ιερό Εικόνισμά του ή από τη μνήμη του διά της ιεράς μνημονεύσεως στις Ακολουθίες. Μάλιστα σε πολλούς Ναούς και προς τιμή του Αγίου, κάνουν τα λεγόμενα «Δημήτρια» αρκετές μέρες πριν και μετά τη μνήμη του Αγίου στις 26 Οκτωβρίου.

Από την άλλη μεριά, έχουμε την ιστορική συνείδηση και μνήμη ενός λαού, του δικού μας του Ελληνικού. Το έθνος μας έχει να καυχηθεί

για τους αρχαίους προγόνους μας στρατηγούς και στρατηλάτες: Μ. Αλέξανδρο, Θεμιστοκλή, Περικλή, Αχιλλέα, Αγαμέμνονα, Λεωνίδα, Πausανία αλλά και Φιλοσόφους : Σωκράτη, Πλάτωνα, Αριστοτέλη, Διογένη, Επίκουρο κ.α. Έχει επίσης τόσες ιστορικές μορφές κατά την επανάσταση και την ίδρυση του Νέου Ελληνικού κράτους (έρχονται ιδιαίτερα στην επικαιρότητα, τώρα που ετοιμαζόμαστε να εορτάσουμε τα 200 χρόνια από την ίδρυση του) Κολοκοτρώνη, Παπαφλέσσα, Νικηταρά, Καραϊσκάκη, Μακρυγιάννη, Μαντώ Μαυρογέννους, Μπουμπουλίνα, Ρήγα Φεραίο, Οδυσσέας Ανδρούτσος, Αθανάσιος Διάκος κ.α. Πολλοί από αυτούς που για συντομία δεν αναφέρουμε, είναι και ρασοφόροι. Γενικά άλλωστε όλοι πολέμησαν : «Για του Χριστού την πίστη την Αγία και της πατρίδος την ελευθερία»! Επομένως η Αγιότητα πως να μη ταυτιστεί και με την ιστορική και εθνική πραγματικότητα; Όταν έχουμε ανήμερα της μνήμης του Αγίου Δημητρίου 26 Οκτωβρίου του 1912 την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, μόνο τυχαίο δεν μπορεί να θεωρηθεί το γεγονός! Το ίδιο και η επανάσταση του 1821 που εορτάζεται πάντα 25 Μαρτίου, μαζί με την εορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Επομένως η τιμή και η μνήμη των προσώπων, μας ανάγουν και στον Θεό Δοξολογικά, αλλά και στην τιμή της Παναγίας και των Αγίων μας από την άλλη και το αντίστροφο.

Με αυτή μας την πράξη, από την μία δηλώνουμε την οικουμενικότητα της Εκκλησίας, από την άλλη έχουμε την ελληνική συνείδηση που επίσης έχει οικουμενικά αλλά και τοπικά γηγενή στοιχεία (λόγω της γλώσσας και των επιστημονικών και πολιτιστικών επιτευγμάτων που επηρέασαν όλο τον κόσμο), και ενδιάμεσα έχουμε την σύνδεση τους Αγίους μας, ιδιαίτερα αυτούς που έδρασαν στα χρόνια της σκλαβιάς και προετοίμασαν πνευματικά την επανάσταση! Μιλάμε για τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό, τον Άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη και τόσους άλλους. Υπάρχει μια ολόκληρη χωρία μαρτύρων που ονομάζονται Νεομάρτυρες, οι οποίοι δεν υστερούν σε τιμή και δόξα από τους αρχαίους μάρτυρες της Εκκλησίας απλώς τους προσδίδεται αυτός ο χαρακτηρισμός ώστε να συγκεκριμενοποιηθεί η χρονική περίοδος του μαρτυρίου τους. Ως διαχωριστική χρονική γραμμή τίθεται κυρίως η άλωση της Βασιλεύουσας μέχρι και την ίδρυση του νέου Ελληνικού κράτους. Κάποιοι όμως και θα συμφωνήσουμε και εμείς μαζί τους προχωράνε χρονικά την χωρία των Νεομαρτύρων μέχρι και τις μέρες μας, αφού έχουμε την Μικρασιατική καταστροφή και τον Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης και τόσους άλλους που μαρτύρησαν από τα χέρια των Τούρκων κτλ. Σε αυτό το σημείο χρειάζεται άλλη μια διάκριση, άλλο ο Εθνομάρτυρας (που

μαρτυρεί και θυσιάζεται για την πατρίδα) και άλλο ο Νεομάρτυρας (που μαρτυρεί για τον Χριστό και για την πίστη του). Βέβαια στα χρόνια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας όλα αυτά είναι λεπτές διαφορές και ισοροπίες, αφού η πίστη δηλώνει και έθνος και το έθνος και πίστη (λέγανε κάποιος που έγινε Μουσουλμάνος : «Αυτός Τούρκεψε») αλλά έναντι Του Θεού και της Εκκλησίας μας, είναι πολύ ουσιαστικές διαφορές για το κριτήριο της Αγιότητας.

Ολοκληρώνοντας το άρθρο μας, συμπερασματικά και συνοπτικά στα αρχικά μας ερωτήματα στην εισαγωγή, ένας Άγιος ή αρκετοί σύγχρονοί του (στην εποχή) Άγιοι μαζί, μπορούν να μας ανάγουν και στην ιστορική και εθνική συνείδηση, αφού ο βίος τους επηρεάζεται και ταυτίζεται από τις αντίστοιχες ιστορικές εξελίξεις κάθε εποχής (διωγμούς, ακμή-παρακμή ιστορικών περιόδων κ.α). Όμως η αγιότητα υπερβαίνει τόπο και χρόνο, αφού ο μετανοημένος πρώην αμαρτωλός ενώνεται κατά χάριν με το Θεό και γίνεται σημείο αναφοράς της στρατευομένης Εκκλησίας οικουμενικά, σε όποιον επικαλείται με πίστη το αγιασμένο όνομά του. Άλλο όμως το γεγονός ότι ο Θεός, η Παναγία και οι Άγιοι μας αγαπούν τον τόπο μας, άλλο όμως ότι είναι «Έλληνες» και «μισούν» τους εχθρούς της Ελλάδας. Αυτή είναι μια λεπτή γραμμή, πολύ όμως ουσιαστική για το ποιος πραγματικά είναι πιστός ορθόδοξος ή όχι! Γιατί πολύ απλά αυτός που είναι εχθρός της Ελλάδας και της πίστης μας τώρα, μπορεί μεθαύριο να είναι ο πιο πιστό μέλος της Εκκλησίας μας και της πατρίδας μας μεθαύριο! Όπως και το αντίστροφο βέβαια, κάποιος που δηλώνει Χριστιανός ηγέτης και προστάτης της Εκκλησίας, να το κάνει για γεωπολιτικούς λόγους και να αποδειχθεί ο μεγαλύτερος εχθρός της Εκκλησίας και του έθνους και μάλιστα «εκ των έσω»! Ο Θεός να φυλάει δια πρεσβειών του Αγίου Δημητρίου και όλων των Αγίων Νεομαρτύρων, Αμήν!

Δημοσιεύθηκε στο <https://www.euxh.gr>

Πηγή : www.pemptousia.gr/